

Af

TIM ANDERSEN; JENS B. BRUUN OG BENT PORS NIELSEN

(With an English Summary: Report of the Rarities Committee for 1972)

FOTOKONKURRENCEN

Redaktionen har haft den glæde at modtage en hel del billeder til den løbende fotokonkurrence og dermed også til arkivet. Dommerkomiteen (= den samlede redaktion) kom på en vanskelig opgave, da vinderbilledet skulle vælges. Der var nemlig indsendt mange virkelig gode billeder. Efter megen diskussion faldt valget på de seks forårsstære, fotograferet af Morten Strange. Billedet kan ses på side 84. Af billedets kvaliteter blev fremhævet den dekorative virkning, de mørke fugle har mod den lyse himmel, placeret som de er i grupper to og to.

Konkurrencen løber videre, og vi modtager gerne mange nye bidrag – også fra tidligere indsendere. Præmien til vinderen er sat til 200 kr.

Billeder sendes til Benny Génsbøl, Dyrnæsvej 28, 4700 Næstved. Vi gør opmærksom på, at man ikke som tidligere nævnt behøver at holde sig til formatet 18 x 24, ligesom højglans heller ikke er strengt nødvendigt.

INDLEDNING

Den årlige rapport fra Sjældenhedsudvalget publiceres hermed, og den knytter sig i opbygning nøje til de foregående, SU 65 - 69, SU 70 og SU 71. Udvalget har i årets løb behandlet ialt 178 sager, hvoraf 127 af 56 arter kunne godkendes. Det er en godkendelsesprocent på 71, hvilket er i overensstemmelse med de tidligere års erfaringer. Antallet af sager har således været noget mindre end de foregående år, og det skyldes den kraftige revision af listen i 1972. Dette indebærer, at hver enkelt sag kan få en grundigere behandling.

I denne årsrapport findes to arter, som var førsteforekomster for landet, nemlig Kuhls Skråpe *Puffinus diomedea* og Gærdeværpling *Emberiza cirulus*. Endvidere blev Bjergpiberen *Anthus spinoletta spinoletta* (en race af Skærpiberen) set for første gang. Det første ynglefund af Karmin-dompap *Carpodacus erythrinus* blev gjort på Frederiksø, og der var et sandsynligt ynglefund af Savisanger *Locustella luscinioides* i Borreby Mose.

Vi opfordrer igen alle fremtidige bidragydere til at indsende deres iagttagelser så hurtigt som muligt. Sagerne sendes enten til en af lokalradaktørerne, en af tidsskriftsredaktørerne eller direkte til udvalgets sekretær: ERIK HANSEN, Zool. Museum, ornith. afd., Universitetsparken 15, 2100 Kbh. Ø. Sidstnævnte sted vil

være at foretrække, hvis meddelelsen ikke er led i en større sammenhæng, f. eks. en artikel, og således blot ønskes offentliggjort i SU's årsliste. Hver sag skal forsynes med iagttagers navn og adresse, og man bedes huske kun at skrive én art på hvert stykke papir. Almindeligt A4 format er at foretrække. Såfremt der medsendes billedmateriale til støtte for iagttagelsen, bedes man oplyse, om materialet ønskes retur. Udvalget vil gerne have lov til at benytte de bedste billeder til offentliggørelse i årslisten, således som der efterhånden er tradition for. Sådanne billeder vil komme mere til deres ret nu hvor tidsskriftet er gået over til off-set trykning.

Der indføres fra nu af en forældelsesfrist; for fremtiden vil sager, der er mere end fem år gamle, blive afvist. Endvidere har udvalget besluttet, at listen over arter, der skal forelægges SU, skal revideres hvert andet år. Næste revision finder sted i 1974, og den næste liste vil blive trykt i årsrapporten i slutningen af 1974. Muligvis vil listen kunne bringes i FO alerede i begyndelsen af 1974. Indtil da gælder den forrige liste, der var aftrykt i SU 71. Denne og de øvrige årsrapporter refereres i litteraturfortegnelsen p. 143.

Når intet andet er anført, gælder meddelelsen én fugl. Et + betyder skudt og et x dødfunden fugl. Færøske og grønlandske forekomster er samlet bagest i listen. Regionsinddelingen fremgår af fig. 1.

Hvidnæbbet Lom *Gavia adamsii*
1971: 29.10., Blåvandshuk (VJ), ad., B. Larsen
& B. Møller Sørensen

Albatros sp. *Diomedea* sp.
1971: 24.6., Blåvandshuk (VJ), B. Møller
Sørensen og E. Overlund.
1972: 31.7., Blåvandshuk (VJ), Stefan Pihl.

Storskråpe *Puffinus gravis*
1971: 22.10., Lakolk, Rømhø (SJ), J. Lind. –
14.11., Blåvandshuk (VJ), B. Møller
Sørensen.

Kuhls Skråpe *Puffinus diomedea*
1971: 16.10., Hovvig Strand, Ringkøbing (VJ),
M. Hall Jensen m.fl. – 17.10., Hovvig
Strand, Ringkøbing (VJ), 1 sikker + 1
usikker, M. Hall Jensen m.fl.
Første danske forekomst.

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis*
1972: 6.5., Frederiksbø (B), B. Møller Sørensen
m.fl. – 17.10., Hanstholm (NJ), H. Wohl-
muth.

Sølvhejre *Egretta alba*
1972: 7.-13.3., Vidåen (SJ), M. Iversen. – 11.3.,
Rudbøl Sø (SJ), B. Golles. – 21.6., Her-
lufmagle (S), H. Wejdling.

De to iagttagelser fra Sønderjylland har utvivl-
somt drejet sig om samme fugl.

Grønlandsk Blisgås *Anser albifrons flavirostris*
1972: 7.1., Bygholm Vejle (NJ), 11, Kjell
Walén.

Anden sikre forekomst.

Snegås *Anser caerulescens*
1972: 28.10., Ulvedyb (NJ), ad., H. Meltofte.
Kan muligvis have været undsluppen fangen-
skabsfugl.

Rødhalsed Gås *Branta ruficollis*
1972: 2.4., Tipperne (VJ), Karsten Laursen. –
7.-22.4., Tipperne (VJ), Niels Hannow.
Utvivlsomt samme fugl, som muligvis kan have
været undsluppen fangenskabfugl.

Hvidøjet And *Aythya nyroca*
1971: 14.10., Vest Stadil Fjord (VJ), ♂ ad., B.
Møller Sørensen.

Brilleand *Melanitta perspicillata*
1971: 9.11., Blåvandshuk (VJ), ♂ ad., B.
Møller Sørensen.
Anden danske forekomst.

Stellersand *Polysticta stelleri*
1967: 11.2., Ishøj Strand (S), ♀ Tim An-
dersen.

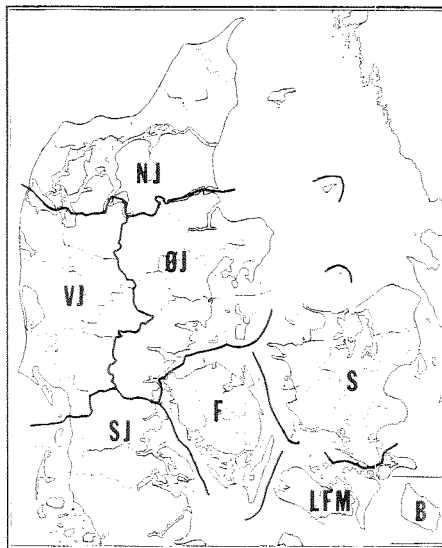

Fig. 1. Regionsinddelingen af Danmark.
The geographical regions of Denmark.

Kongeederfugl *Somateria spectabilis*
1972: 1.1., Enø (S), ♀, Tim Andersen m.fl. –
1.4., Nord-Samsø (ØJ), ♂, Hans Wohl-
muth.

Stor Skrigeørn *Aquila clanga*
1971: 30.3., Stubbe Sø, Mols (ØJ), H. Elgaard.

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina*
1972: 5.-6.6., Skagen (NJ), David Boertmann.
– 29.6., Skagen (NJ), H. Korning Peder-
sen. – 5.10., Kraneled, Møn (LFM),
subad. x, P. Schiermacher Hansen.
Fuglen på Skagen blev set af flere or-
nithologer.

Steppevåge *Buteo buteo vulpinus*
1972: 1.-10.6., Skagen (NJ), David Boertmann
m.fl.

Steppehøg *Circus macrourus*
1971: 23.5., Skagen (NJ), ♂ ad., Ph. Grand-
jean. – 12.7., Kofoeds Enge, Amager
(S), ♂ ad., J. Lind.
1972: 26.8., Lungholm Inddæmning (LFM),
♂ ad., Linderstrøm.

Damklire *Tringa stagnatilis*
1972: 4.6., Tissø (S), Hans Wohl-
muth.
Anden danske forekomst.

Lille Kjøve *Stercorarius longicaudus*
1970: 12.9., Avedøre Holme (S), juv., fundet
syg og senere død, Tim Andersen m.fl.
– 24.9., Blåvandshuk (VJ), ad., J.O.
Byskov m.fl.

1971: 12.8., Blåvandshuk (VJ), ad., B. Møller
Sørensen. – 16.8., Nyminddegab (VJ),
ad., M. Henriksen. – 5.9., Vejers Strand
(VJ), juv., K. Pedersen. – 1.10., Tunø
Knob (ØJ), ♀ juv. +, K. Pedersen.
1972: 24.8., Blåvandshuk (VJ), ad., B. Møller
Sørensen.

Sorthovedet Måge *Larus melanocephalus*
1971: 21.7.-7.8., Udsholt Strand, Gilleleje (S),
2. års-fugl, J. Lind. – 30.9., Blåvands-
huk (VJ), juv., B. Møller Sørensen.
1972: 19.5., og 23.5., Nyord (LFM), O. Gorm
Nielsen. – 25.-28.5., Christiansø (B),
ad., B. Møller Sørensen.

Sabinemåge *Xema sabini*
1971: 12.10., Blåvandshuk (VJ), juv., H.
Meltofte m.fl. – 20.10., Blåvandshuk
(VJ), juv., H. Noer. – 21.10., Blåvands-
huk (VJ), juv., B. Møller Sørensen. –
22.10., Blåvandshuk (VJ), juv. B. Møller
Sørensen. – 24.10., Blokhus (NJ), Th.
Duch.

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucoptera*
1972: 18.6., Christiansø (B), ad., B. Møller Sø-
rensen.

Søkonger *Plotus alle*
1970: 1.11., Korsholm, Hals (NJ), Th. Duch.
1971: 14.10., Blåvandshuk (VJ), B. Møller Sø-
rensen. – 22.10., Blåvandshuk (VJ), K.
Pedersen. – 22.10., Blåvandshuk (VJ),
muligvis samme fugl som som foregå-
ende, B. Møller Sørensen. – 27.10., Blå-
vandshuk (VJ), B. Møller Sørensen. –
2.11., Blåvandshuk (VJ), B. Møller Sø-
rensen. – 3.11. Blåvandshuk (VJ), B.
Møller Sørensen. – 13.11., Præstø Fed
(S), T. Andersen. – 14.11., Blåvandshuk
(VJ), B. Møller Sørensen.
1972: 1.1., Nord-Møn (LFM), P. Schiermacher
Hansen. – 21.3., Dokkedal (NJ), F. Lund
Henriksen m.fl. – 20.10., Blåvandshuk
(VJ), B. Møller Sørensen.

Lunde *Fratercula arctica*
1971: 6.10., Blåvandshuk (VJ), B. Møller Sø-
rensen. – 21.10., Gilbjergshoved (S), Hele
Pedersen m.fl. – 27.10., Blåvandshuk
(VJ), B. Møller Sørensen. – 3.11., Blå-
vandshuk (VJ), B. Møller Sørensen. –
8.11., Fynshoved (F), M. Bastian. –
30.12., Hassenøre, Æbeltoft (ØJ), Hen-
ning Elgaard.

Steppehøne *Syrnhaptes paradoxus*
1972: 1.1., Kraghede, Tylstrup (NJ), A. Pape
Møller.

Østlig Turteldue *Streptopelia orientalis*
1972: 19. og 23.5., Christiansø (B), B. Møller
Sørensen.

Sneugle *Nyctea scandiaca*
1972: 10.2., Glænø (S), B. Møller Sørensen.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*
1971: 28.11., Hammeren (B), S. Sommer
Nielsen.

Grønspætte *Picus viridis*
1971: 24.10., Asserbo (S), K. Malling Olsen og
B. Knigge.

Mellemflagspætte *Dendrocopos medius*
1963: 23.5., Gilbjergshoved (S), Tim Andersen.

Rødrygget Svale *Hirundo daurica*
1972: 30.5., Munkholmboen, Holbæk (S),
Finn Nørregaard.

Halsbåndallike *Corvus monedula soem-
merringii*
1972: 11.4., Christiansø (B), 2 sammen med 8
monedula, B. Møller Sørensen.

Pungmejse *Remiz pendulinus*
1971: 29.3., Lindholm Å, Ajstrup (NJ), A. Pape
Møller. – 13.-14.6., Vestsjælland (S),
ufærdig rede, P. Hansen. – 10.8., Tissø
(S), juv. x (fig. 2), C. Müller.

Korttæt Træløber *Certhia brachydactyla*
1972: 12.4., Christiansø (B), ringm., B. Møller
Sørensen.

Grønlandsk Digesmutte *Oenanthe oenanthe
leucorhoa*
1972: 22.5., Hjelm (ØJ), ringm., Kjeld Hansen.
Billede og opgivne mål svarer til *leucorhoa*.

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchus*
1972: 20.5., Christiansø (B), ringm., B. Møller
Sørensen.

Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyanecula*
1972: 11.4., Christiansø (B), ♂ ad., B. Møller
Sørensen. – 27.4., Christiansø (B),
2 ♂♂, B. Møller Sørensen. – 7.5.,
Christiansø (B), ♂, B. Møller Sørensen
m.fl. – 11.5., Raunstrup Sø (S), ♂ ad., H.
Wejdling.

Flodsanger *Locustella fluviatilis*
1972: 29.5.-1.6., Spønderskoven, Als (SJ), Bjar-
nes Golles m.fl. – 9.7., Borreby Mose
(S), B. Møller Sørensen.

Savisanger *Locustella luscinioides*
1972: 9.7., Borreby Mose (S), sandsynligt yng-
lefund, B. Møller Sørensen.

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*
1970: 2.6., Forstbotanisk Have, Charlottenlund (S), syng., M. Bastian.
1971: 1.-5.6., Christiansø (B), syng., H. Meltote.
1972: 28.5., Christiansø (B), ringm., B. Møller Sørensen.

Hvidbrynet Løvsanger *Phylloscopus inornatus*
1971: 7.1., Risskov, Århus (ØJ), x, det udstopede eksemplar forevist, Jørgen Ladegård.

Usædvanlig sen forekomst, men fuglen kan have været død i nogen tid.

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedulla albicollis*
1972: Flg. fra Christiansø (B): 8.5., ♂, B. Møller Sørensen. – 11.5. ♀ J. Rabøl og B. Møller Sørensen. – 16.6., ♂, B. Møller Sørensen. – 18.5., 2 ♂♂, B. Møller Sørensen. – 22.5., ♂, B. Møller Sørensen. – 28.5., ♀, B. Møller Sørensen.

Alpejernspurv *Prunella collaris*
1972: 2.-18.5., Christiansø (B), ringm., B. Møller Sørensen m.fl.

Storpiber *Anthus novaeseelandiae*
1970: 26.9., Avedøre Holme (S), Tim Andersen.
1972: 7.5., Asserbo Strand (S), K. Malling Olsen. – 7.5., Gilbjerg hoved (S), Tim Andersen.

Det kan p.g.a. iagttagelsestidspunkterne udelukkes, at det var samme fugl ved Asserbo og Gilbjerg hoved.

Bjergpiber *Anthus spinoletta spinoletta*
1972: 12.10., Tipperne (VJ), Niels Andersen.
Første sikre danske forekomst af denne mellemeuropæiske race.

Gulhovedet Vipstjert *Motacilla flava flavissima*
1970: 3.5., Ulvedybet (NJ), ♂ Th. Duch.
1972: 24.5., Valbyparken (S), ♂, Bjarne Rasmussen. – 5.7., Sevedø (S), ♂♀, B. Møller Sørensen.

Flere påståede iagttagelser fra Jylland har ikke været forelagt udvalget.

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor*
1972: 17.6., Christiansø (B), ♂, B. Møller Sørensen.

Rødhovedet Tornskade *Lanius senator*
1971: 22.8., Hammeren (B), S. Sommer Nielsen.
1972: 22.-23.5., Christiansø (B), ♀ ringm., B. Møller Sørensen. – 28.5., Christiansø (B), ♂, B. Møller Sørensen.

Lille Gråsiken *Carduelis flammæ cabaret*
1972: 4.3., Kagsmosen (S), 2, Jan R. Rasmussen.

Efter beskrivelsen sandsynligvis denne race.

Hvidsiken *Carduelis hornemanni*
1972: 7.4., Christiansø (B), 2 ♀♀, B. Møller Sørensen. – 12.10., Blåvand (VJ), ringm., J. Rabøl m.fl. – 4.11., Stigsnæs (S), 3, B. Møller Sørensen. – 17.11., Møn (LFM), P. Schiermacher Hansen. – 25.11., Liselund, Møn (LFM), N.P. Andreassen.

Alle de her godkendte har svaret til beskrivelser af typiske Hvidsiskener, men arten kan være vanskelig at kende i felten, da hybrider med Gråsiken kan forekomme. Formens status kan ikke siges at være helt klarlagt, og den er utvivlsomt et grænsetilfælde mellem art og race.

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*
1972: juni – juli, Frederiksø (B), par fodrende 3 udflyjende unger, B. Møller Sørensen.
Første yngleføremkomst for landet.

Hvidvinget Korsnæb *Loxia leucoptera*
1971: 23.10., Oxby Plantage (VJ), 4 ♂♂, B. Larsen og B. Møller Sørensen. – 14.11., Grib Skov (S), ♂♀, P.J. Petersen. – 7.12., Tystrup Sø (S), ♂♀, B. Møller Sørensen.

1972: 13.3., Skagen (NJ), Kim Øllgaard. – 30.4., Ellinge Lyng (S), ♂♀, Torben Rode. – 3.-6.6., Skagen (NJ), ialt 14, David Boertmann m.fl. – 30.9., Stigsnæs (S), juv., B. Møller Sørensen.

Gærdeværbling *Emberiza cirius*
1972: 24.5., Christiansø (B), ♂, B. Møller Sørensen.
Første danske forekomst.

FÆRØERNE OG GRØNLAND

Strømmand *Histrionicus histrionicus*
1971: 6.8., Thorshavn, Færøerne, K. Winding m.fl.

Hjejl *Pluvialis apricaria*
1969: Sommer, Nanortalik, Grønland +, Brian Zobbe (DOFT (1973) 67:65).
Efter alt at dømmes racen *altifrons*.

Svartbag *Larus marinus*
1967: August, Dundas, Grønland, Brian Zobbe (DOFT (1973) 67:65).

ENGLISH SUMMARY

Report of the Rarities Committee for 1972

This report deals with 127 records of 56 species which were approved by the committee during 1972. The arrangement of the report follows that of previous reports in this journal. For each record is mentioned locality and geographical region (Fig. 1) in brackets, number of birds if more than one, sex and age if known, and other relevant data, as in Fig. 1.

ringed, found dead (x), shot (+) and name of observer. If the record already has been published in one of the society's journals there is a brief reference not mentioned in the list of literature.

Two species were new to Denmark: Cory's Shearwater *Puffinus diomedea* and Cirl Bunting *Emberiza cirius*, and two other species were seen for the second time: Surf Scoter *Melanitta perspicillata* and Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis*. The Water Pipit *Anthus spinoletta spinoletta* was a new subspecies to Denmark. The first breeding record of Scarlet Grosbeak *Carpodacus erythrinus* was found on the Baltic island Frederiksø. The great autumn influx of Redpolls was followed by several Arctic Redpolls *Carduelis hornemanni*. Savi's Warbler *Locustella luscinioides* probably bred for the first time.

LITTERATUR

- BRUUN JENS B., J. RAMSØE JACOBSEN, ERIK KRAMSHØJ og BENT PORS NIELSEN, 1972: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1971: – Dansk orn. Foren. Tidsskr. 66: 123-131.
DYCK, J., J. RAMSØE JACOBSEN, E. KRAMSHØJ og J. RABØL, 1970: Rapport fra Sjældenhedsudvalget med oversigt over godkendte forekomster 1965-69. – Dansk orn. Foren. Tidsskr. 64: 126-151.
JACOBSEN, J. RAMSØE, B. PORS NIELSEN og J. RABØL 1971: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1970. – Dansk orn. Foren. Tidsskr. 65: 133-139.

Manuskriptet modtaget 20. august 1973

Forfatternes adresser:

T.A.: Bredager 53 st.th., 2650 Hvidovre
J.B.B.: Fanøgade 28 st.tv., 2100 Kbh. Ø.
B.P.N.: Tuborgvej 181, 2400 Kbh. NV.

Fig. 2. Ung Pungmeise *Remiz pendulinus* fundet død ved Tisted, 10.9.71. E. L. Ø. 1972.